

Cosán

Creat d'Fhoghlaim
Múinteoirí

An Chomhairle
Mhúinteoireachta

The Teaching Council

Márta 2016

“Teastaíonn ardán ó mhúinteoirí chun an méid atá bainte amach acu a thaispeáint. Tá scoileanna go maith ag ceiliúradh rath a gcuid mac léinn, ach tá siad fós drogallach faoi rath na múinteoirí a mholadh ... Lig dúinn ceiliúradh ar an méid atá bainte amach againn. Lig dó a bheith mór le rá agus lig dó luach a shealbhú. Lig dúinn bealaí a aimsiú chun tionscadail taighde a nascadh ar fud na tíre agus an t-idirphlé a leathnú... Is fiú aitheantas agus moladh a thabhairt d’fhorbairt ghairmiúil chruthaitheach.”¹

Owen, 2014

Brollach

Baineann an teagasc le teagasc, ach baineann sé leis an bhfoghlaim freisin.

Tá a fhios ag múinteoirí nach dtarlaíonn teagasc go dtí go bhfoghlaimíonn daoine eile.

Mar ghairmithe, tuigeanann múinteoirí freisin go luíonn cleachtas gairmiúil marthanach ar a bhfoghlaim ghairmiúil féin. Is é sainmharc ghairm na múinteoireachta a leanann a baill ag foghlaim ionas gur féidir leo leanúint ar aghaidh ag múineadh.

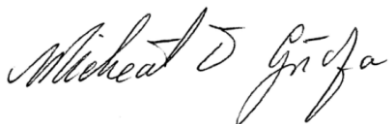
Mar an comhlacht reachtúil um chaighdeáin ghairmiúla don mhúinteoireacht, tá sainordú dlí ag an gComhairle Mhúinteoireachta an ghairm a chur chun cinn agus a rialú araon. Sa chomhthéacs sin, ó bunaíodh í in 2006, tá an Chomhairle ag forbairt creat caighdeáin do gach céim d'fhoghlaim múinteoirí, lena n-áirítear oideachas tosaigh múinteoirí agus ionduchtú (*Droichead*). Dearadh na caighdeáin seo chun an ghairm agus an pobal i gcoitinne a chur ar a suaimhneas go bhfuil foghlaim múinteoirí ar ardchaighdeán agus go bhfuil sé in ann riachtanais foghlama leanaí, daoine óga agus foghlaimeoirí fásta a oiriúnú agus freagairt dóibh.

Is é *Cosán*, an creat náisiúnta nua d'fhoghlaim múinteoirí, an chéad chéim eile san fhorbairt seo ar chaighdeáin ghairmiúla.

Agus *Cosán* á roghnú mar theideal don chéad chreat náisiúnta d'fhoghlaim múinteoirí, tá soiléiriú á dhéanamh ag an gComhairle Mhúinteoireachta gur próiseas leanúnach í foghlaim múinteoirí. Tá a fhios ag múinteoirí go gcaithfidh siad leanúint ar aghaidh ag foghlaim mar ghairmithe ionas gur féidir leo mic léinn a chumasú le bheith ar na foghlaimeoirí is fearr is féidir leo a bheith.

Aithníonn *Cosán* go bhfuil múinteoirí tiomanta dá bhfoghlaim ghairmiúil cheana féin. Admhaíonn sé an iliomad bealaí inar chuir múinteoirí in iúl dúinn go bhfoghlaimíonn siad. Mar sin cuireann sé creat soiléir inrochtana ar fáil chun an fhoghlaim ghairmiúil leanúnach sin a aithint, i gcomhthéacs stádas múinteoirí mar ghairmithe cláraithe. Soláthraíonn sé comhthéacs soiléir freisin le go dtarlóidh comhráite nua faoi theagasc agus faoi fhoghlaim, idir múinteoirí, tuismitheoirí, mic léinn agus na páirtithe leasmhara go léir.

Réitíonn an foilseachán seo de *Cosán* an bealach anois do thréimhse taighde, faoi stiúir múinteoirí, a bheidh mar bhonn eolais ag cur i bhfeidhm náisiúnta an chreata. Tá an Chomhairle ag tnúth le bheith ag obair leis an Roinn Oideachais agus Scileanna, agus le páirtithe leasmhara oideachais, chun oibriú i dtreo na sprice seo.

Micheál Ó Gríofa

Cathaoirleach
Chairperson

Tomás Ó Ruairc

Stiúrthóir
Director

Clár an Ábhair

1. Réamhrá	2
2. Cúlra	4
2.1. Cúlra beartas	4
2.2. Próiseas comhairliúcháin	5
3. Luachanna agus prionsabail atá mar bhonn agus mar thaca ag na moltaí sa pháipéar seo	6
3.1. Aithneoidh <i>Cosán</i> múinteoirí mar ghairmithe foghlama uathrialacha agus freagracha	6
3.2. Beidh <i>Cosán</i> ina chreat solúbtha	7
3.3. Tabharfaidh <i>Cosán</i> deis do mhúinteoirí deiseanna foghlama ábhartha a aithint agus a shaothrú	7
3.4. Éascóidh <i>Cosán</i> múinteoirí chun deiseanna foghlama d'ardchaighdeán a aithint, agus ceadóidh sé cur chuige nuálaíoch maidir le dearbhú cáilíochta	7
3.5. Aithneoidh <i>Cosán</i> an tábhacht a bhaineann le rochtain a bheith ag múinteoirí ar dheiseanna foghlama saibhir agus éagsúla	8
3.6. Tabharfaidh <i>Cosán</i> deis a bhfuiltear ag súil le fada do mhúinteoirí agus do pháirtithe leasmhara aitheantas foirmiúil a thabhairt d'fhoghlaim múinteoirí agus aitheantas a thabhairt di	8
3.7. Éascóidh <i>Cosán</i> múinteoirí chun luach a chur ar a gcuid foghlama, agus chun tús áite a thabhairt d'fhoghlaim a théann chun tairbhe dóibh agus dá mhac léinn	9
4. Gnéithe d'fhoghlaim múinteoirí	11
4.1. Foirmiúil agus neamhfhoirmiúil	11
4.2. Pearsanta agus gairmiúil	11
4.3. Comhoibríoch agus aonair	12
4.4. Scoilbhunaithe agus seachtrach	12
Fóir 1 - Gnéithe d'fhoghlaim múinteoirí	13
5. Próisis foghlama múinteoirí	14
Fóir 2 - Próisis foghlama de réir catagóire	15
Fóir 3 - Próisis foghlama mionsonraithe	16
6. Réimsí foghlama	18
Fóir 4 - Réimsí foghlama	19
7. Pleanáil don fhoghlaim agus machnamh a dhéanamh ar a tionchar	20
7.1. Pleanáil don fhoghlaim	20
7.2. Machnamh aonair ar an bhfoghlaim agus a tionchar	20
7.3. Machnamh comhoibríoch ar an bhfoghlaim agus a tionchar	21
8. Caighdeán chun foghlaim agus machnamh a threorú	22
Fóir 5 - Caighdeán <i>Cosán</i>	22
9. Próisis dearbhaithe cáilíochta	23
10. Na chéad chéimeanna eile i bhforbairt <i>Cosán</i>	25
11. Achoimre	27
Fóir 6 - Príomhghnéithe de chreat <i>Cosán</i> d'fhoghlaim múinteoirí	28

1 Réamhrá

Tá coincheap na foghlama ar feadh an tsaoil i ngairm na múinteoireachta formhuinithe ag oideachasóirí agus ag múinteoirí le blianta fada anuas. Molann Wiliam (2011), mar shampla, le hionchas follasach gur chóir go mbeadh an mhúinteoireacht ina gairm foghlama:

“Is ceird chomh casta í an mhúinteoireacht nach leor saolré amháin chun máistreacht a fháil uirthi..., ach trí dhíriú go dian ar a gcleachtas sa seomra ranga, is féidir le múinteoirí leanúint orthu ag feabhsú i rith a ngairmréime. Dá bhrí sin, teastaíonn tiomantas uainn ó mhúinteoirí — ní duine amháin chun freastal ar líon áirithe uaireanta d’fhorbairt ghairmiúil in aghaidh na bliana ach tiomantas gairme d’fheabhsú leanúnach chleachtas an tseomra ranga, chomh maith le comhaontú chun a gcleachtas a fhorbairt ar bhealaí ar dóigh dóibh torthaí a fheabhsú do mhic léinn.”²

Agus coincheap na foghlama ar feadh an tsaoil san áireamh, leag an Chomhairle amach a rún maidir le forbairt ghairmiúil leanúnach múinteoirí (FGL) in 2011, mar chuid dá *Beartas maidir le Leanúntas in Oideachas Múinteoirí*. Luaigh sé go háirithe go raibh sé ar intinn aige “oibriú i dtreo poist, tar éis glacadh le creat náisiúnta comhleanúnach le haghaidh FGL ... áit a mbeidh athnuachan clárúcháin leis an gComhairle Mhúinteoireachta faoi réir fianaise shásúil a fháil maidir le rannpháirtíocht i FGL”.³

Cúig bliana ina dhiaidh sin, bunaithe ar aiseolas ó mhúinteoirí agus ó pháirtithe leasmhara eile le linn próiseas cuimsitheach comhairliúcháin, tá an creat *Cosán* seo á fhoilsiú ag an gComhairle anois d’fhoghlaim múinteoirí. Roghnaíodh an t-ainm *Cosán*, an focal Gaeilge ar chosán, chun a léiriú gur aistear í an fhoghlaim, go bunúsach, agus ceann ina bhfuil an gníomh taistil ar an turas sin níos tábhachtaí ná an ceann scríbe. I bhfocail eile, baineann *Cosán* le dul chun cinn seasta agus leanúnach, seachas foirfeacht do-ghlactha. Is ionann é agus leanúint ar aghaidh le turas a thosaíonn gach múinteoir san oideachas tosaigh múinteoirí (OTM), agus tógann sé ar an dul chun cinn atá déanta in *Droichead*, an tsamhail nua ionductúcháin, a bheidh ar fáil do gach múinteoir nuacháilithe (MNCanna) ó 2018/2019.

Is creat solúbtha é *Cosán* a thugann deis a bhfuitear ag súil léi le fada chun luach fhoghlaim na múinteoirí a dhearbhu agus aitheantas a thabhairt don raon iomlán gníomhaíochtaí foghlama a dhéanann múinteoirí ar mhaithe leo féin agus ar mhaithe lena gcuid mac léinn. Aithníonn sé freisin go bhfuil an fhoghlaim ghairmiúil “mar chuid lárnach de shaol oibre an mhúinteora”,⁴ agus go bhfuil dea-thoil agus solúbthacht ollmhór léirithe ag múinteoirí, go háirithe le blianta beaga anuas, nuair nach raibh go leor de na tacaíochtaí agus dreasachtaí traidisiúnta ar fáil dóibh a thuilleadh. Forbraíodh é ag féachaint do na luachanna atá mar bhonn agus mar thaca ag obair uile na Comhairle, i.e., freagracht ghairmiúil chomhroinnte, muinín ghairmiúil chomhchoiteann agus rialáil faoi stiúir ghairmiúil.

2 Wiliam, D. (2011). "How do we prepare students for a world we cannot imagine?" Ar fáil ag: http://www.dylanwiliam.org/Dylan_Wiliams_website/Papers_files/Salzburg%20Seminar%20talk.doc. Faighte: 10 Aibreán 2015.

3 An Chomhairle Mhúinteoireachta. (2011). *Policy on the Continuum of Teacher Education*. Cill Dara: An Chomhairle Mhúinteoireachta. Ich. 19.

4 Sherrington, T. (2014). "What's the incentive? Systems and culture in a school context". In: Hallgarten, A., Bamfield, L., & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Taighde Gníomhaíochta RSA. Ich. 79.

Trí *Cosán*, tá an Chomhairle ag iarraidh cultúr de “foghlaim ghairmiúil chumhachtach” a chothú bunaithe ar rannpháirtíocht ghníomhach na múinteoirí ina gcuid foghlama féin, ar mhaithe leo agus ar mhaithe lena gcuid mac léinn. Léiríonn sé tuiscint na Comhairle ar na bealaí ina bhfoghlaimíonn múinteoirí, bunaithe ar an méid a dúirt múinteoirí linn. Léiríonn sé freisin ár smaointeoireacht maidir le conas is féidir an fhoghlaim sin a admháil agus cáilíocht a chinntiú, ar mhaithe le múinteoirí agus a gcuid mic léinn. Ní mór a mheabhrú, áfach, go bhfuil fós le oibriú amach conas a rachaidh múinteoirí i ngleic leis agus cur le tuiscint an phobail ar thábhacht a gcuid foghlama. Is féidir le múinteoirí é seo a dhéanamh, ag obair i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara eile. Dá bhrí sin, anois go bhfuil *Cosán* ceadaithe ag an gComhairle, cuirfear tús le próiseas forbartha, trína féidir le múinteoirí tosú ag cinneadh cén chuma a bheidh ar an gcreat dóibh, dá gcuid mac léinn, seomraí ranga agus scoileanna, i gcomhthéacs an ama agus na n-acmhainní atá ar fáil dóibh, agus a gcúinsí pearsanta agus gairmiúla. Déanfaidh an chéim forbartha iniúchadh freisin ar conas is féidir tacú le rannpháirtíocht san fhoghlaim leanúnach trí struchtúir, acmhainní agus próisis ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil, agus a nascadh le clárú ar bhealach atá oiriúnach agus inbhuanaithe.

2 Cúlra

2.1. Cúlra beartas

Is príomhthosaíocht é foghlaim ar feadh an tsaoil agus forbairt gairme múinteoirí go hidirnáisiúnta agus laistigh den AE. Feictear go bhfuil FGL, go háirithe, ríthábhachtach chun a chinntiú go bhfuil múinteoirí sásta aghaidh a thabhairt ar na dúshláin a bhaineann le réimsí eolais a leathnú, daonraí éagsúla mac léinn, ionchais shóisialta níos airde i scoileanna agus cineálacha nua freagrachtaí. Feictear go bhfuil deiseanna leanúnacha chun machnamh a dhéanamh ar phróisis na foghlama, an teagaisc agus an mheasúnaithe lárnach chun cáilíocht a chinntiú i bhforbairt gairme a fhreagraíonn do riachtanais atá ag teacht chun cinn, agus d'fheabhsú scoile. Is cosúil go mbeadh na córais is fearr ag claonadh níos mó i dtreo FGL faoi stiúir an mhúinteora agus níos lú faoi stiúir an tsoláthraí, rud a cheadaíonn neamhspleáchas suntasach do mhúinteoirí maidir le rogha (cé nach bhfuil sé seo gan srian agus táthar ag súil freisin go dtabharfaidh FGL tacaithe aghaidh ar riachtanais na scoile agus an chórais).

Tá forbairtí suntasacha tagtha ar an smaointeoireacht maidir le foghlaim, measúnú agus ceannaireacht. Príomhrud i measc na gcreideamh seo ná:

- go bhfuil deiseanna foghlama doscartha ó chomhthéacs, ó chaidrimh agus ó thuairimí eolais luachmhair
- tá an measúnú foirmitheach sin ríthábhachtach don fhoghlaim
- gur ceannairí iad na múinteoirí go léir agus
- go gcuireann rannpháirtíocht múinteoirí i bpobail chleachtais ar a gcumas a gcuid saineolais a leathnú.

Tugann na forbairtí seo dúshlán do chleachtais thraidisiúnta, agus éilíonn siad athruithe ar smaointeoireacht na múinteoirí, rud a éilíonn deiseanna saibhre d'fhoghlaim múinteoirí. Leanann sé, mar sin, gur chóir tacú le múinteoirí freagracht a ghlacadh as a gcuid foghlama féin, gur chóir machnamh aonair agus comhoibríoch a spreagadh, agus gur chóir aitheantas a thabhairt d'fhoghlaim leanúnach múinteoirí, ina n - aonar agus i gcomhar le chéile.

Ag cur san áireamh gach ceann díobh thuas, agus bunaithe ar thaighde agus ar chomhairliúchán fairsing, d'fhoilsigh an Chomhairle Mhúinteoireachta *Beartas maidir le Leanúntas in Oideachas Múinteoirí* in 2011.,

Soláthraíonn an beartas an sainmhíniú tábhachtach d'fhoghlaim ghairmiúil múinteoirí: “Tagraíonn forbairt ghairmiúil leanúnach (FGL) d'fhoghlaim múinteoirí ar feadh an tsaoil agus cuimsíonn sé an raon iomlán d'eispéiris oideachais atá ceaptha chun eolas, tuiscint agus cumais ghairmiúla múinteoirí a shaibhriú ar feadh a ngairmeacha beatha”.⁵ Leagtar amach sa bheartas freisin seasamh na Comhairle Múinteoireachta maidir le creat náisiúnta comhleanúnach a fhorbairt d'fhoghlaim ghairmiúil leanúnach múinteoirí.

Soláthraíonn an *Cód Iompair Ghairmiúil do Mhúinteoirí* (2012) cúlra tábhachtach freisin. Leagann an dara ceann caighdeán ardleibhéil amach maidir le foghlaim múinteoirí. Sonraíonn sé gur chóir do mhúinteoirí freagracht phearsanta a ghlacadh as cáilíocht a gcleachtais ghairmiúil a chothú agus a fheabhsú trí:

- a n-eolas agus a dtuiscint ghairmiúil a chothabháil go gníomhach chun a chinntiú go bhfuil sé reatha
- machnamh agus meastóireacht chriticiúil a dhéanamh ar a gcleachtas gairmiúil, i bhfianaise a mbonn eolais ghairmiúil agus
- deiseanna a thapú le haghaidh forbairt ghairmiúil ar feadh a ngairme.

Tá tuilleadh eolais luachmhar ar chomhthéacs an bheartais, agus ar sholáthar FGL in Éirinn agus go hIdirnáisiúnta, ar fáil i ndoiciméad cúlra na Comhairle, Oideachas Múinteoirí in Éirinn agus go hIdirnáisiúnta (2010).⁶

Ós rud é go mbraitheann cáilíocht fhoghlaim na mac léinn chomh mór ar fhoghlaim múinteoirí agus atá ar a gcuid teagaisc, is ceist bhunúsach í seo do gach múinteoir, do gach scoil, do gach eagraíocht nó do gach cumann a bhfuil baint acu leis an oideachas, agus do shochaí na hÉireann ar bhonn níos leithne.

2.2. Próiseas comhairliúcháin

Chun tuilleadh eolais a fháil faoi thaithí múinteoirí ar an bhfoghlaim ghairmiúil, agus chun bonn eolais a chur faoi fhorbairt creata náisiúnta d'fhoghlaim múinteoirí, cheap an Chomhairle Mhúinteoireachta próiseas cuimsitheach comhairliúcháin. Próiseas uathúil a bhí sa chéad chéim, a tharla go déanach in 2014, sa mhéid is nár bhain sé leis an gComhairle dul i gcomhairle ar dhréacht ullmhaithe den chreat. Ina ionad sin, thug sé cuireadh do mhúinteoirí tuairimí tosaigh a thabhairt sular cuireadh tús leis an bpróiseas dréachtaithe. Ar an mbealach sin, d'fhág sé cruth agus ábhar an chreata i lámha na gairme. Ba chur chuige iomlán nua é seo don Chomhairle, agus do go leor múinteoirí freisin, agus cur chuige a chruthaigh a bheith éifeachtach, agus a chothaigh comhráite gairmiúla saibhre agus a ghin sonraí luachmhara. Agus é sin á dhéanamh, chuir an próiseas ar chumas guth na múinteoirí an teanga agus na struchtúir a mhúnlú a choinneoidh an fhoghlaim ina háit cheart — i gcroílár ghairm na múinteoireachta.

I mí na Bealtaine 2015, d'fhoilsigh an Chomhairle an chéad dréacht de chreat *Cosán* agus chuir sí tús leis an gcéad chéim eile den chomhairliúchán. Tugadh an chéim sin chun críche i mí na Nollag 2015.

Eatarthu, bhain an dá chéim le raon meicníochtaí comhairliúcháin, lena n-áirítear ceardlanna in Ionaid Oideachais agus ag leibhéal na scoile, suirbhéanna ar líne, cruinnithe le páirtithe leasmhara agus aiseolas trí ríomhphost chuig seoladh ríomhphoist tiomnaithe. Tá sonraí iomlána faoin bpróiseas comhairliúcháin ar fáil sa pháipéar cúlra ar shuíomh gréasáin na Comhairle.

Ag féachaint don aiseolas ar fad a fuarthas, rinneadh athbhreithniú ar an dréachtchreat agus d'fhaomh an Chomhairle an creat nuashonraithe seo ar an 15 Feabhra 2016. Le linn na chéad chéime eile d'fhorbairt beartais, cuirfidh múinteoirí an creat i bhfeidhm ina gcomhthéacs féin, agus beidh a n-aiseolas ón bpróiseas sin mar bhonn eolais d'éabhlóid leanúnach an chreata.

6 An Chomhairle Mhúinteoireachta. (2010). *Oideachas Múinteoirí in Éirinn agus go hIdirnáisiúnta*. Cill Dara: An Chomhairle Mhúinteoireachta.

3 Luachanna agus prionsabail atá mar bhonn agus mar thaca ag na moltaí sa pháipéar seo

Tá ceithre luach eiticiúla mar bhonn agus mar thaca ag cleachtas múinteoirí, atá leagtha amach sa *Chód Iompair Ghairmiúil do Mhúinteoirí*. Is iad:

- meas
- cúram
- Ionracas
- muinín.

Toisc go bhfuil foghlaim na múinteoirí chomh bunúsach dá gcleachtas is atá a dteagasc, tá na luachanna seo rithábhachtach sa chreat seo freisin.

Ina theannta sin, tá luachanna na freagrachta gairmiúla comhroinnte, na comhmhuiníne gairmiúla agus na rialála faoi stiúir ghairmiúil mar bhonn agus mar thaca ag obair na Comhairle. Agus na luachanna seo go léir á gcur san áireamh, tá *Cosán* fréamhaithe sna prionsabail atá leagtha amach thíos. Iarrann an Chomhairle ar na páirithe leasmhara go léir tógáil ar spiorad na comhpháirtíochta atá mar bhonn agus mar thaca ag a forbairt beartais ó bunaíodh í, lena chinntiú go dtiocfaidh na prionsabail sin chun bheith ina réadúlacht bheo in obair leanúnach na múinteoireachta agus na foghlama atá ag croílár na scoileanna uile.

3.1 Aithneoidh *Cosán* múinteoirí mar ghairmithe foghlama uathrialacha agus freagracha

Tá sé mar chonclúid ag teoiricí foghlama aosaí gur próiseas gníomhach seachas éighníomhach í an fhoghlaim éifeachtach, agus nach féidir le foghlaim ghairmiúil tarlú más faighteoirí éighníomhacha iad múinteoirí seachas rannpháirtithe gníomhacha.⁷ Is cuid lárnach de *Cosán*, mar sin, fíis na múinteoirí mar ghairmithe atá spreagtha go bunúsach chun úinéireacht a ghlacadh ar a bhforbairt ghairmiúil agus a n-aistear foghlama féin a stiúradh. Beidh meas ag *Cosán* ar ghairmiúlacht na múinteoirí agus ligfidh sé dóibh féinriail a fheidhmiú maidir leis na cineálacha deiseanna foghlama gairmiúla is mó a théann chun sochair dóibh féin agus dá gcuid mac léinn a aithint agus dul i ngleic leo. Ina dhiaidh sin, ba chóir go gcuirfeadh an fhoghlaim ghairmiúil neamhspleáchas gairmiúil na múinteoirí chun cinn a thuilleadh.

Tá dlúthbhaint ag coincheap an neamhspleáchais ghairmiúil le coincheap na freagrachta gairmiúla, mar go bhfuil an dá cheann bunaithe ar an mbonn go bhfuil muinín ag múinteoirí, mar dhaoine gairmiúla, agus go bhfuil siad tiomanta freisin gníomhú ar mhaithe le daoine eile. D'eascair an coincheap seo go láidir as aiseolas ó mhúinteoirí agus is léir go bhfuil creat á lorg acu a chuirfidh “muinín i ngairmiúlacht múinteoirí” agus “a cheadóidh breithiúnas freagrach gairmiúil ó mhúinteoirí/ó bhaill foirne aonair...”.

3.2 Beidh Cosán ina chreat solúbtha

Ba chóir foghlaim múinteoirí a nascadh le riachtanais na múinteoirí, riachtanais na mac léinn agus riachtanais na scoile, agus idirdhealú a dhéanamh in oiriúint do chultúr agus do chomhthéacs obair na múinteoirí. Ní grúpa aonchineálach í gairm na múinteoireachta agus cuireann an creat d'fhoghlaim múinteoirí san áireamh “patrúin ghairme aonair múinteoirí, a dtosaíochtaí agus a gcéim sa saol”,⁸ chomh maith le luachanna, mothúcháin, inspreagadh agus muinín ghairmiúil na múinteoirí. Tá solúbthacht bhunúsach ag *Cosán* chun na hathróa seo go léir a chur san áireamh, agus ag an am céanna is féidir freastal ar riachtanais na mac léinn, na scoile agus an chórais.

3.3 Tabharfaidh Cosán deis do mhúinteoirí deiseanna foghlama ábhartha a aithint agus a shaothrú

Cáineadh go minic ar chlár FGL is ea go gcaitheann siad le forbairt ghairmiúil múinteoirí mar ghníomhaíocht atá éagsúil ó obair laethúil múinteoirí, a chuireann srian lena n-éifeachtacht agus a chuireann srian ar na deiseanna atá ag scoileanna leas a bhaint as foghlaim múinteoirí.⁹ Mar chuid dá n-aiseolas chuig an gComhairle, leag múinteoirí béim ar an tábhacht a bhaineann le deiseanna foghlama a bheith ábhartha. Rinne múinteoirí in Ionad Oideachais amháin achoimre air seo trí a rá “go gcaithfidh sé a bheith fíor”. Tá deiseanna á lorg acu chun dul i mbun foghlama atá ábhartha dá riachtanais agus do riachtanais a mhic léinn araon, ag féachaint dá n-earnáil, dá gcéim ghairme agus, i gcás múinteoirí iar-bhunscoile, dá n-ábha(i)r. Trí rogha agus neamhspleáchas suntasach a cheadú, cinnteoidh *Cosán* go mbeidh an fhoghlaim ábhartha do mhúinteoirí agus dá riachtanais foghlama.

3.4 Éascóidh Cosán múinteoirí chun deiseanna foghlama d'ardchaighdeán a aithint, agus ceadóidh sé cur chuige nuálaíoch maidir le dearbhú cáilíochta

Léiríonn litríocht fhairsing taighde gurb í an fhorbairt ghairmiúil is éifeachtaí maidir le feabhas a chur ar chleachtas teagaisc na múinteoirí agus cur le foghlaim na scoláirí nuair a bhíonn sí leanúnach agus leanúnach, agus dlúthcheangailte le hobair na múinteoirí sa seomra ranga, nuair a chothaíonn sí comhoibriú gairmiúil na múinteoirí, agus nuair a bhaineann sí go comhleanúnach le hiarrachtaí athchóirithe scoile níos leithne.¹⁰

Trí aitheantas a thabhairt don tábhacht a bhaineann le ról na múinteoirí maidir le cáilíocht a gcuid foghlama a chinntiú, cinnteoidh *Cosán* go mbeidh an fhoghlaim ábhartha dóibh i gcomhthéacs a seomraí ranga agus a scoileanna, agus go mbeidh sí éifeachtach maidir lena riachtanais foghlama gairmiúla agus phearsanta a chomhlíonadh. Féach cuid 9 le haghaidh tuilleadh sonraí.

8 Stoll, L., Fink, D., & Earl, L.M. (2003). *It's About Learning (and It's About Time): What's in it for Schools?* London: Routledge Falmer.

9 OECD. (2005). *Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers*. Paris: OECD.

10 Wei, Darling-Hammond, et al., (2009); Darling-Hammond & Richardson, (2009); Garet, Porter, Desimone, Birman, & Yoon, (2001); Elmore & Burney, (1997) mar a thagraítear dó in: Burns, D. & Darling-Hammond, L. (2014). *Teaching Around the World: What Can TALIS Tell Us?* California: Stanford Center for Opportunity Policy in Education. Ich. 27.

3.5 Aithneoidh *Cosán* an tábhacht a bhaineann le rochtain a bheith ag múinteoirí ar dheiseanna foghlama saibhir agus éagsúla

Deir beartas na Comhairle Múinteoireachta gur ceart agus freagracht do gach múinteoir í an fhoghlaím ghairmiúil (FGL).¹¹ Sa chomhthéacs sin, tá sé ríthábhachtach go mbeadh rochtain ag múinteoirí ar dheiseanna cuí chun tabhairt faoi fhoghlaím ghairmiúil fhoirmiúil agus neamhfhoirmiúil. Agus é seo á lua, aithnítear go bhfuil coincheap na rochtana, go háirithe mar a bhaineann sé le deiseanna foghlama níos foirmiúla, casta, agus go bhféadfadh gnéithe costais, ama, teanga agus tíreolaíochta a bheith ann.¹² Is é an chúis is coitianta a chuirtear in iúl le rannpháirtíocht neamhleor i bhfoghlaím ghairmiúil múinteoirí ná easpa ama agus léirigh go leor múinteoirí a bhí páirteach sa chomhairliúchán é seo.

Creideann an Chomhairle go bhfuil gach múinteoir i dteideal spás agus am tiomnaithe d'fhoghlaím agus do mhachnamh aonair agus comhoibríoch ar an gcéanna. Tá freagracht chomhthreomhar ar mhúinteoirí freisin leas a bhaint as an am sin le haghaidh foghlama nuair a chuirtear ar fáil dóibh é. Aithníonn an Chomhairle an luach a bhaineann le saoire shabóideach nó le cineálacha eile saoire, amhail na cinn atá ar fáil sa Nua-Shéalainn, trína bhféadfadh múinteoirí dul i mbun taighde, cláir mhalartaithe nó cineálacha eile gníomhaíochtaí foghlama gairmiúla, a thacódh leo mar thaighdeoirí agus mar chleachtóirí machnamhacha.

Iarrann an Chomhairle ar na páirtithe leasmhara go léir a bhfuil freagracht orthu sa réimse seo oibriú le chéile chun spás gairmiúil a chruthú ina bhfuil meas ag múinteoirí agus ag daoine eile ar fhoghlaím múinteoirí. Agus an méid sin á dhéanamh acy, athdhearbhaíonn an Chomhairle a seasamh beartais gur chóir go mbeadh struchtúir, acmhainní agus próisis chuí ag tacú leis an bhfoghlaím ghairmiúil ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil, agus gurb é príomhfhreagracht agus ról díreach an Stáit, i gcomhar leis an gComhairle, tacú le hoideachas múinteoirí ar ardchaighdeán. Leagtar béim freisin ar an tábhacht a bhaineann le ceannaireacht agus bainistíocht éifeachtach scoile, chun cultúr foghlama agus rannpháirtíochta gairmiúla a chothú, agus chun tacú go gníomhach le rannpháirtíocht múinteoirí san fhoghlaím ag leibhéal na scoile.

3.6. Tabharfaidh *Cosán* deis a bhfuiltear ag súil le fada do mhúinteoirí agus do pháirtithe leasmhara aitheantas foirmiúil a thabhairt d'fhoghlaím múinteoirí agus aitheantas a thabhairt di

Léirigh níos mó ná leath de na freagraí ó na ceardlanna comhairliúcháin le múinteoirí gur chreid siad gur chuir easpa aitheantais nó creidiúnaithe le heispéireas diúltach FGL. D'áitigh Owen go dteastaíonn asraon ó mhúinteoirí “chun a bhfuil bainte amach acu a thaispeáint. Tá scoileanna go maith ag ceiliúradh rath a gcuid mac léinn, ach tá siad fós drogallach faoi rath na múinteoirí a mholadh ... Lig dúinn ceiliúradh ar an méid atá bainte amach againn. Lig dó a bheith mór le rá agus lig dó luach a shealbhú. Lig dúinn bealaí a aimsiú chun tionscadail taighde a nascadh ar fud na tíre agus an t-idirphlé a leathnú... Is fiú aitheantas

11 An Chomhairle Mhúinteoireachta. (2011). *Policy on the Continuum of Teacher Education*. Cill Dara: An Chomhairle Mhúinteoireachta. Ich. 10.

12 Villegas-Reimers, E. (2003). *Teacher Professional Development: an international review of the literature*. Paris: An Institiúid Idirnáisiúnta um Pleanáil Oideachais UNESCO. Ich. 125.

agus moladh a thabhairt d'fhorbairt ghairmiúil chruthaitheach".¹³ Léiríodh é seo sa chinneadh a rinne múinteoirí in Ionad Oideachais amháin don Chomhairle "sármhaitheas agus ardchaighdeán agus dúthracht na múinteoirí" a chur chun cinn go dearfach.

Tríd an gcreat seo a fhorbairt, tá aitheantas poiblí á thabhairt ag an gComhairle don iliomad bealaí ina ndéanann múinteoirí a ndícheall cheana féin a n-eolas ar a n-ábhar a choinneáil cothrom le dáta, agus a dtiomantas dá bhfoghlaim a léiriú ar bhonn leanúnach. Trína ról creidiúnaithe, beidh ról lárnach ag an gComhairle maidir le múinteoirí agus leis an bpobal a chinntiú maidir le cáilíocht na foghlama leanúnaí sin. I bhfocail múinteoir amháin, "Má tá an FGL creidiúnaithe, ansin faigheann sé luach isteach agus amach. Is fiú a thabhairt faoi deara, áfach, go n-aithníonn Cosán ról tábhachtach múinteoirí freisin maidir le cáilíocht a gcuid foghlama féin a chinntiú. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i gcuid 9.

3.7. Éascóidh Cosán múinteoirí chun luach a chur ar a gcuid foghlama, agus chun tús áite a thabhairt d'fhoghlaim a théann chun tairbhe dóibh agus dá mhac léinn

Rinneadh plé forleathan le linn an phróisis chomhairliúcháin ar thionchar na múinteoirí a bhí ag foghlaim faoina gcleachtas, a gcuid mac léinn, a gcuid scoileanna nó an chórais oideachais níos leithne. Leag múinteoirí béim ar a thábhachtaí atá sé go mbeadh fócas praiticiúil ar a gcuid foghlama, agus thug scoil amháin faoi deara go gcaithfidh foghlaim ghairmiúil "cur lenár dteagasc agus lenár bhfoghlaim sna seomraí ranga". Tacaíonn Wiliam leis seo, ag tabhairt faoi deara nach leor méid na rannpháirtíochta i bhforbairt ghairmiúil amháin chun a éifeachtacht a chinneadh. Ag mionléiriú ar an bpointe seo, deir sé, cé go bhfuil an chuma ar an scéal gur chóir do mhúinteoirí dul i mbun forbartha gairmiúla atá dírithe ar ghnéithe cleachtais a théann chun sochair a gcuid mac léinn, tá go leor gníomhaíochtaí forbartha gairmiúla "dírithe ar fhaisean gan mórán fianaise taighde ina gcuid tacaíochta".¹⁴ Molann sé gur féidir le taighde oideachais ról suntasach a bheith aige maidir leis na treoracha is dóichí a mbeidh tionchar acu ó thaobh cleachtais de a chur in iúl do mhúinteoirí.

Tá an Chomhairle lán-eolach ar an tsolúbthacht a theastaíonn chun tionchar na foghlama múinteoirí a mheas, mar ní gá gur rud é seo atá intomhaiste go héasca nó teoranta do thorthaí inbhraite. Tacaíonn Powell leis an seasamh seo agus é ag tabhairt foláirimh faoi thionchar a bhaineann le sonraí inchainníochtaithe amháin nó go heisiach i dtéarmaí éachtaí na mac léinn. Tá breithiúnais, léargais agus machnaimh múinteoirí ar cad is tábhacht agus luach ag baint lena riachtanais agus lena bhforbairt phearsanta, acadúil agus ghairmiúil féin chomh tábhachtach céanna.¹⁵ Cuireann an coincheapú tionchair níos leithne seo san áireamh gur féidir le foghlaim múinteoirí dul i bhfeidhm ar a leibhéal rannpháirtíochta, spreagtha agus taitneamhachta, agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar a gcleachtas mar dhaoine aonair, agus le chéile freisin, trí phobail foghlama gairmiúla a chothú.

13 Owen, L. (2014). "Continuing Professional Development: can it ever be creative?" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 63.

14 Wiliam, D. (2014). "Teacher expertise: Why it matters, and how to get more of it" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 32.

15 Powell, E., Terrell, I., Furey, S., & Scott-Evans, A. (2003). Teachers' perceptions of the impact of CPD: An institutional case study. *Journal of In-service Education*, 29 (Uimhir 3), Ich.399.

Tá sé i gceist mar sin go gcruthóidh forbairt *Cosán* deiseanna trína féidir le múinteoirí “smaoineamh go soiléir agus ar bhealach atá bunaithe ar fhianaise ar an méid a chuireann an fhoghlaim ghairmiúil le héifeachtacht múinteoirí ina n-aonar agus, níos tábhachtaí fós, le chéile”.¹⁶ Éascóidh próisis mhachnamhacha den sórt sin freisin do mhúinteoirí breithniú a dhéanamh ar na bealaí casta ina bhféadfaidh a gcuid foghlama dul chun sochair dá gcuid mac léinn (ní hamháin i dtéarmaí torthaí foghlama na mac léinn, ach ar bhonn níos leithne i dtéarmaí a leibhéil inspreagtha, spéise, rannpháirtíochta, agus taitneamhachtaí, etc.), cultúr na scoile, agus pobal na scoile i gcoitinne.

16 Cordingley, P. (2014). "Teacher licensing and collaboration: a model for developing the confidence of the profession as a whole" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 45.

4 Gnéithe d'fhoghlaim múinteoirí

Bunaithe ar aiseolas a fuarthas ó mhúinteoirí agus ó pháirtithe leasmhara eile, mar aon le hathbhreithniú ar an litríocht ábhartha, measann an Chomhairle gur féidir breathnú ar fhoghlaim múinteoirí mar nithe a bhfuil go leor gnéithe acu, agus tá ceithre phríomhghné curtha san áireamh sa chreat:

- o foirmiúil/neamhfhoirmiúil
- o pearsanta/gairmiúil
- o comhoibríoch/aonair
- o scoil-bhunaithe/lasmuigh den scoil nó áit oibre.

Ba chóir a thabhairt faoi deara nach bhfuil na ceithre ghné comheisiatach agus, mar a léirítear i bhFíor 1, gur féidir iad a chomhcheangal agus a fhorluí chun raon deiseanna foghlama éagsúla a chruthú. Mar shampla, is féidir le foghlaim fhoirmiúil a bheith comhoibríoch nó aonair, agus is minic a chuimsíonn deiseanna foghlama gnéithe comhoibríocha agus aonair, mar shampla ceardlann a bhaineann le píosa machnaimh aonair. Mar an gcéanna, is féidir le foghlaim chomhoibríoch a bheith foirmiúil agus neamhfhoirmiúil, agus is féidir le foghlaim scoilbhunaithe agus seachtrach a bheith pearsanta agus gairmiúil ag an am céanna.

4.1. Foirmiúil agus neamhfhoirmiúil

Tarlaíonn foghlaim ghairmiúil ar bhonn foirmiúil agus neamhfhoirmiúil. Mar chuid den chéad chéim den chomhairliúchán, leag aiseolas ó mhúinteoirí béim ar phróisis foghlama neamhfhoirmiúla a bheith thar a bheith luachmhar, le go leor múinteoirí ag cur béime ar shamplaí ar nós “na comhráite foghlama agus na glaonna gutháin”, agus ag iarraidh go n-aithneodh an creat “gach cineál plé atá saibhrithe ó thaobh oideachais de”. Is pointe é seo a luaigh Owen chomh maith nuair a dúirt sé go “roinneann múinteoirí léargas lena gcomhghleacaithe nuair a bhíonn siad in ann, go minic i mionchomhrá sa phasáiste, ag an meaisín caife nó sa seomra foirne. Ní hiad seisiúin fhoirmiúla oiliúna an áit cheart i gcónaí le haghaidh comhoibrithe atá fiúntach, mar braitheann idirghníomhú den sórt seo ar líonrú rialta, ar ár smaointe a cheistiú agus a roinnt lena chéile agus ar réitigh chruthaitheacha ar dhúshláin chomhchoiteanna aimsiú”.¹⁷

4.2. Pearsanta agus gairmiúil

Mar aon lena suim mhór san fhoghlaim ghairmiúil, léirigh múinteoirí a ghlac páirt i bpróiseas comhairliúcháin na Comhairle suim mhór i bhforbairt phearsanta. Tugtar le tuiscint i léirmheas ar litríocht ábhartha go bhfuil an dá rud fite fuaite lena chéile.¹⁸ Forbraíodh *Cosán* forbartha chun an dlúthbhaint idir an dá choincheap a aithint, agus an bealach atá siad tairbheach dá chéile.

17 Owen, L. (2014). "Continuing Professional Development: can it ever be creative?" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 60.

18 Livingston, K. (2012). "Quality in teachers' professional career long development". In: Harford, Hudson & Niemi (eds.). *Quality Assurance and Teacher Education: International Challenges and expectations*. Oxford: Lang. Ich. 37.

4.3. Comhoibríoch agus aonair

Bunaithe ar aiseolas ó mhúinteoirí a d'fhreastail ar cheardlanna in Ionaid Oideachais, meastar gurb í foghlaim chomhoibríoch múinteoirí an ghné is tábhachtaí den FGL rathúil, dearfach. Bhí meas ag múinteoirí ar roinnt smaointe, modheolaíochtaí agus acmhainní nua, agus ar an tacaíocht a fuair siad ó chomhghleacaithe. Léirítear é seo in obair go leor teoiriceoirí a d'áitigh gur foghlaim shóisialta í an fhoghlaim ar fad agus gur cheart foghlaim na múinteoirí a thógáil go sóisialta i dtimpeallacht a thacaíonn le hidirspriocais múinteoirí.¹⁹

Cé go leagann sé béim ar a thábhachtaí is atá obair i gcomhar idir múinteoirí, deir Wiliam “nach dtacaíonn an fhianaise atá ar fáil faoi láthair leis an smaoineamh gurb é comhoibriú le múinteoirí eile an bealach is fearr i gcónaí é do gach múinteoir a c(h)uid cleachtais a fheabhsú”.²⁰ Ar an ábhar sin, cé go leagann an Chomhairle béim ar an tábhacht a bhaineann le comhoibriú diongbháilte, tuigeann lucht na Comhairle go bhfuil buntáistí ag baint le foghlaim aonair chomh maith agus gur cheart go mbeadh sé sin le sonrú i *gCosán*.

Rud eile de, tá *Cosán* bunaithe ar an tuiscint gur dócha go n-aimseoidh gach múinteoir a c(h)onair foghlama phearsanta féin i dtreo na spriocanna atá le baint amach, fiú agus é nó í ag obair i gcomhar le múinteoirí eile i dtreo na spriocanna gairmiúla foghlama céanna.²¹ Gan amhras beidh trasnail áirithe ann idir na conairí ó am go chéile (m.sh., foghlaim ghairmiúil scoilbhunaithe, freastal ar an ócáid foghlama gairmiúla chéanna), agus is ag na pointí trasnaíola seo ar féidir le múinteoirí an chothromaíocht chuí a bhaint amach idir a gcuid cleachtais a fheabhsú ar bhonn indibhidiúil ar lámh amháin, agus pobal cleachtais freagrúil diminiciúil a chruthú ar lámh eile.

4.4. Scoilbhunaithe agus seachtrach

Tá sé léirithe ag taighde oideachasúil go leor “...go bhfuil an fhoghlaim atá fite fuaite san obair féin i bhfad níos cumhachtaí ná inseirbhís dí-chomhthéacsaithe”.²²

Mar chodarsnacht leis sin, d'aithin Institiúid na hAstráile um Theagasc agus Ceannaireacht Scoile, ina hanailís ar chleachtais forbartha gairmiúla nuálacha, na buntáistí a bhaineann le deiseanna tumfhoghlama, “a thógann daoine as a ngnáth-thimpeallachtaí agus a chruthaíonn réaltachtaí nua a thugann dúshlán don smaointeoireacht agus don chleachtas atá ann cheana féin”.²³

Bunaithe ar an aiseolas ó mhúinteoirí le linn na chéad chéime den chomhairliúchán, is léir go bhfeiceann siad luach i ndeiseanna foghlama scoilbhunaithe agus i ndeiseanna atá lasmuigh den scoil. Ar an ábhar sin, aithníonn *Cosán* fiúntas an dá cheann.

19 Stoll, Fink & Earl, (2003); Sawyer, (2006); Darling-Hammond and McLaughlin, (1995).

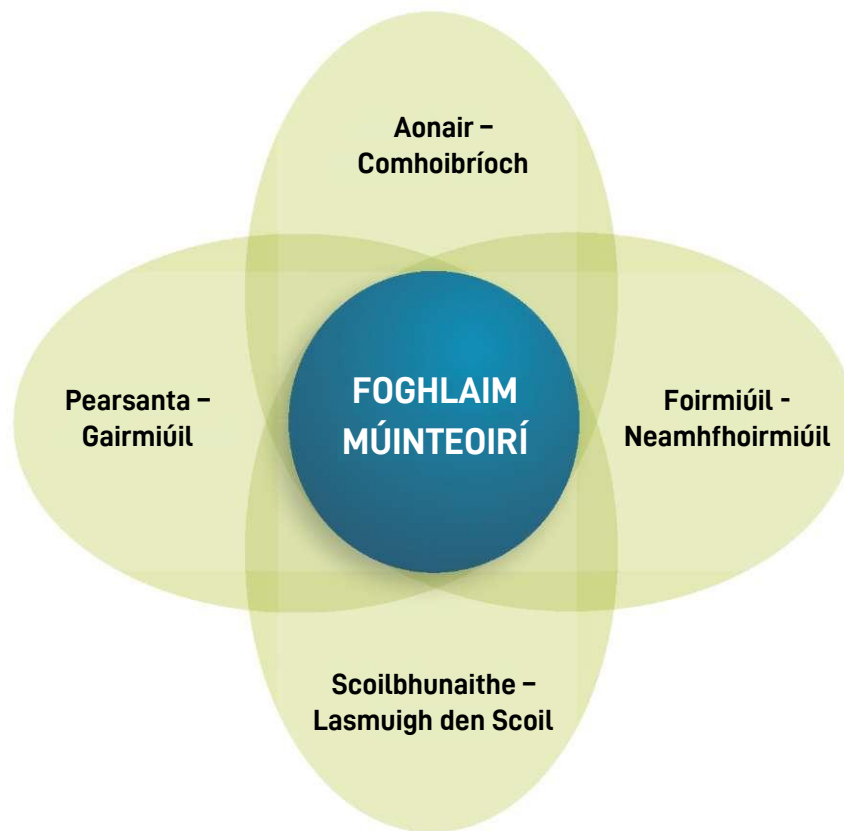
20 Wiliam, D. (2014). "Teacher expertise: Why it matters, and how to get more of it" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 33.

21 Lowrie, T. (2014). An educational practices framework: the potential for empowerment of the teaching profession. *Journal of Education for Teaching: International research and pedagogy*, 40(1), pp. 34-46 DOI: 10.1080/02607476.2013.864016.

22 Harris, A. & Lambert, L. (2003). *Building Leadership Capacity for School Improvement*. Berkshire: Open University Press. Ich. 92.

23 Australian Institute for Teaching and School Leadership. (2014). *Global trends in professional learning and performance & development: Some implications and ideas for the Australian education system*. Melbourne: AITSL. p. 19.

Fóir 1 - Gnéithe d'fhoghlaim múinteoirí

5 Próisis foghlama múinteoirí

Deir an *Cód Iompair Ghairmiúil do Mhúinteoirí* gur cheart do mhúinteoirí “freagracht phearsanta a ghlacadh as cáilíocht a gcleachtais ghairmiúil a chothú agus a fheabhsú trí:

- o a n-eolas agus a dtuiscint ghairmiúil a chothabháil go gníomhach chun a chinntiú go bhfuil sé reatha
- o machnamh agus meastóireacht chriticiúil a dhéanamh ar a gcleachtas gairmiúil, i bhfianaise a mbonn eolais ghairmiúil agus
- o deiseanna a thapú le haghaidh forbairt ghairmiúil ar feadh a ngairme”.²⁴

Bunaithe ar an aiseolas ón gcéad chéim den chomhairliúchán, is léir go bhfeiceann múinteoirí luach i raon próiseas foghlama. Léiríonn sé seo castacht na múinteoireachta mar ghairm bheatha agus na torthaí taighde ó go leor teoiricthe oideachasúla a tháinig ar an dtuairim go bhfoghlaimíonn gach duine ar bhealaí difriúla.²⁵

Leagann Fíor 2 béim ar na cineálacha próiseas foghlama a mbíonn múinteoirí ag plé faoi láthair, ag tarraingt ar athbhreithniú ar an litríocht agus ar an aiseolas ón bpróiseas comhairliúcháin. Soláthraíonn Fíor 3 próisis foghlama samplacha faoi gach ceannteideal. Tabharfaidh an creat deis do mhúinteoirí raon gníomhaíochtaí foghlama a roghnú, lena gcuirfear a riachtanais agus a gcúinsí pearsanta san áireamh. Tá an cur chuige seo ag teacht le tuairimí go leor údair, lena n-áirítear Lowrie, a thacaíonn le coincheap na foghlama gairmiúla pearsantaithe, agus Wiliam, a mholann ról níos mó do mhúinteoirí maidir le cinneadh a dhéanamh ar cad a oibríonn go maith dóibh: “Beidh treoir shoiléir ag teastáil ó mhúinteoirí nuasríofa, ar ndóigh, óna maoirseoirí faoi na gnéithe dá gcleachtas ba chóir a bheith ina dtosaíochtaí forbartha, ach nuair a bhunaítear múinteoirí ina seomraí ranga, is cosúil go bhfuil sé réasúnta glacadh leis go bhfuil barúil níos fearr ag gach múinteoir faoi cad a chuirfidh feabhas ar fhoghlaim a gcuid mac léinn, ina seomra ranga, i gcomhthéacs a bhfuil á múineadh acu dóibh, ná ag aon duine eile”.²⁶

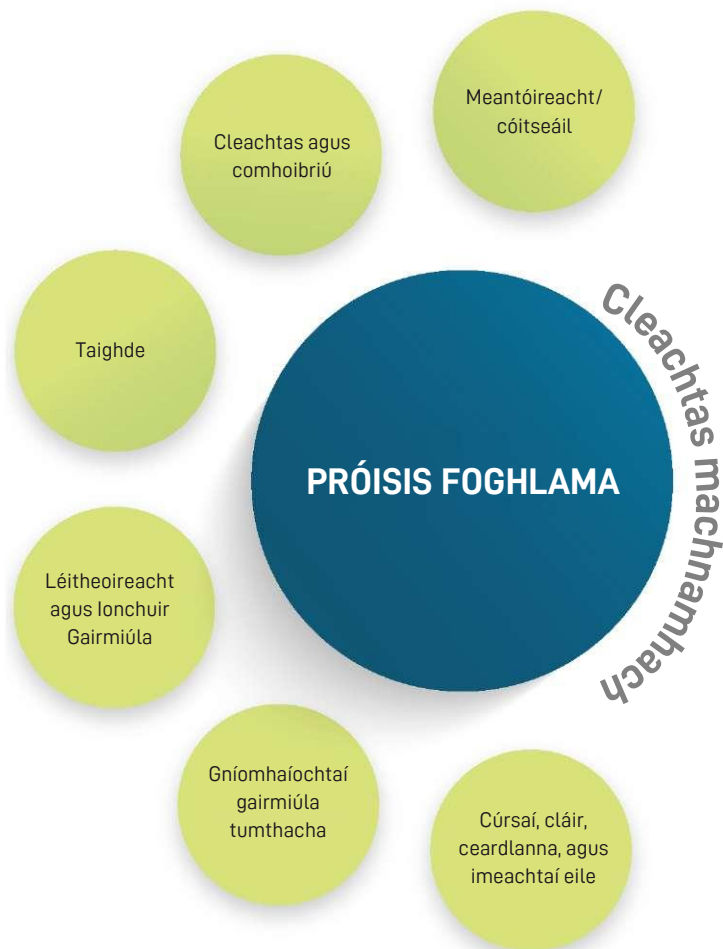
Tá an cur chuige seo ag teacht freisin le ceann de na luachanna atá mar bhonn agus mar thaca ag obair uile na Comhairle, i.e., rialáil faoi stiúir ghairmiúil, agus na prionsabail a bhaineann le neamhspleáchas agus solúbthacht ghairmiúil mar a leagtar amach roimhe seo, ós rud é go gceadaíonn sé neamhspleáchas do mhúinteoirí a gcuid foghlama gairmiúla a phleanáil chun a riachtanais athraitheacha agus riachtanais athraitheacha a gcuid mac léinn a chur san áireamh.

24 An Chomhairle Mhúinteoireachta. (2012). *Code of Professional Conduct for Teachers*. Cill Dara: An Chomhairle Mhúinteoireachta. Ich. 8.

25 Rogers, C.R. & Freiberg, H.J. (1994). *Freedom to learn*. (3^ú heagrán.). New York: Macmillan College Publishing Company.

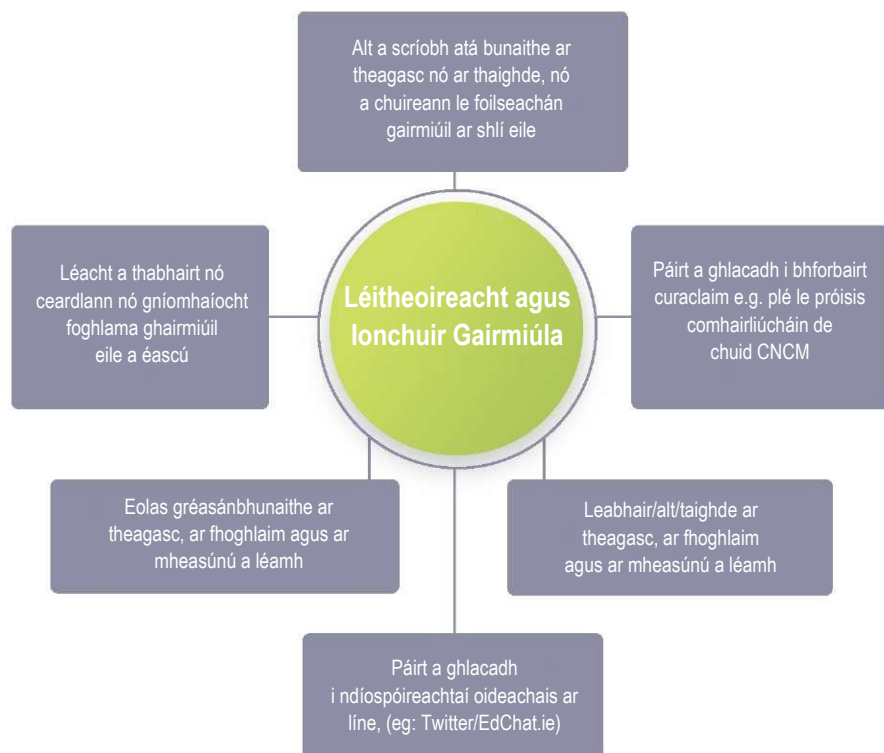
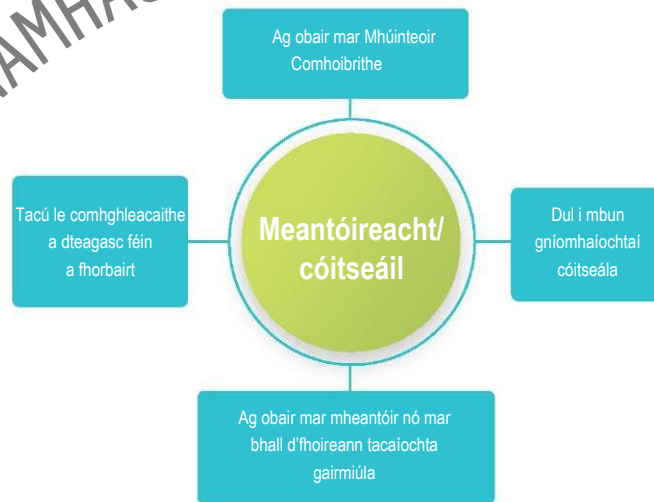
26 Wiliam, D. (2014). "Teacher expertise: Why it matters, and how to get more of it" In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 32.

Fíor 2 - Próisis foghlama de réir catagóire

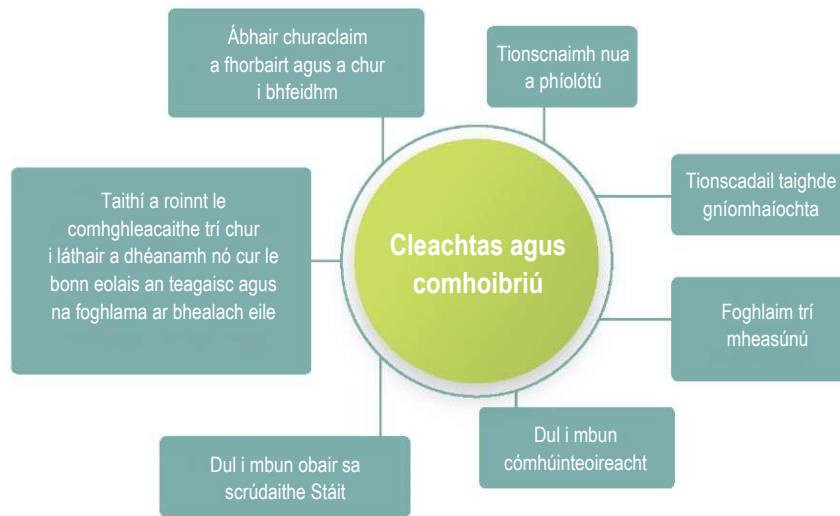

Fíor 3 - Próisis foghlama mionsonraithe

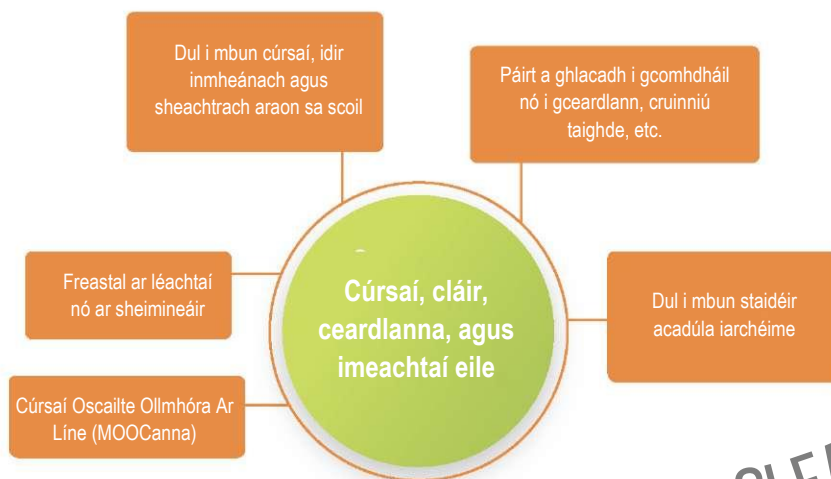
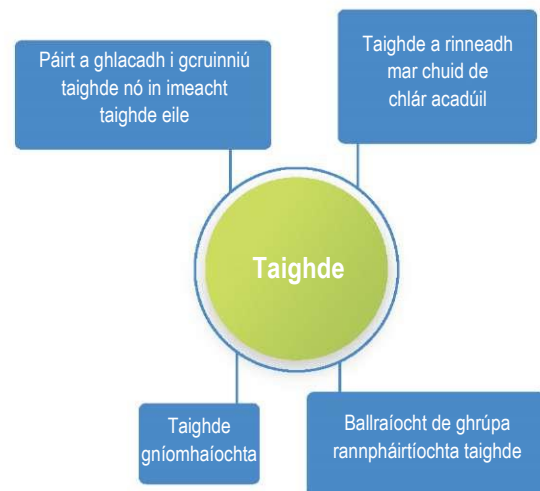
CLEACHTAS MACHNAMHACH

CLEACHTAS MACHNAMHACH

CLEACHTAS MACHNAMHACH

CLEACHTAS MACHNAMHACH

6 Réimsí foghlama

Toisc go bhfuil an teagasc casta, tá fairsinge foghlama na múinteoirí forleathan. Tá iarracht déanta ag an gComhairle an fairsinge sin a ghabháil sna sé cheannteideal thíos. Tá sé i gceist, agus a gcuid bealaí foghlama á bpleanáil acu, go roghnóidh múinteoirí meascán de phróisis foghlama is fearr a fhreastalaíonn ar a riachtanais foghlama faoi gach ceann de na ceanteidil seo.

Foghlaim a threorú - Chuimseodh an ceannteideal seo, mar shampla, foghlaim múinteoirí a bhaineann le heolas ábhair, eolas ar ábhar oideolaíoch, measúnú, ceannaireacht, etc.

Cuimsiú - Chuimseodh an ceannteideal seo foghlaim a bhaineann le gné ar bith den chuimsiú. Déanann an Chomhairle léirmhíniú ar chuimsiú i dtéarmaí leathana agus, sa chomhthéacs sin, d'fhéadfadh a áireamh sa cheannteideal seo aon ghné d'fhoghlaim na múinteoirí atá dírithe ar fheabhas a chur ar a gcumas aghaidh a thabhairt ar éagsúlacht riachtanais na mac léinn agus freagairt dóibh; rannpháirtíocht san fhoghlaim, i gcultúir agus i bpobail a chumasú; agus, deireadh a chur le bacainní laistigh den oideachas agus ar an oideachas trí chóiríocht agus soláthar struchtúir agus socrúithe cuí chun cur ar chumas gach mac léinn an tairbhe is mó a bhaint as a bhfreastal ar scoil.²⁷

Folláine - Déanann an Chomhairle léirmhíniú ar fholláine i dtéarmaí leathana, a chuimsíonn folláine na mac léinn chomh maith le folláine na múinteoirí féin. Tá folláine na mac léinn i gcroílár gach pobail scoile, agus tá sé ríthábhachtach dá gcumas rochtain a fháil ar theagasc agus ar fhoghlaim. Mar an gcéanna, aithníonn an Chomhairle an tábhacht a bhaineann le cúram a thabhairt duit féin ionas go mbeidh siad in ann aire a thabhairt do dhaoine eile agus, sa chomhthéacs sin, tá folláine múinteoirí ríthábhachtach má tá siad chun an fhoghlaim a threorú go héifeachtach, agus chun tacú le mic léinn agus iad a éascú san iarracht sin. Agus an méid sin ar fad á chur san áireamh, d'fhéadfadh gné ar bith d'fhoghlaim na múinteoirí a bheith san áireamh sa cheannteideal seo, ina n-aonar nó i gcomhar le múinteoirí nó comhghairmithe eile, atá dírithe ar fheabhas a chur ar a gcumas cultúr, éiteas agus timpeallacht a chothú a chothaíonn forbairt dhinimiciúil, optamach agus borradh, do chách i bpobal na scoile. Féadann sí gnéithe cultúrtha, acadúla, sóisialta, mothúchána, fisiciúla nó teicniúla a ghlacadh chuici féin, agus aird go áirithe aici ar theacht aniar.

TFC - San áireamh sa cheannteideal seo bheadh foghlaim a fhorbraíonn cumas múinteoirí TFC a úsáid chun teagasc agus foghlaim a fheabhsú. Chuimseodh sé foghlaim a bhaineann le húsáid TFC chun príomhscileanna na bhfoghlaimeoirí a fhorbairt, mar uirlis ar fud an churaclaim, agus mar uirlis chun rochtain a fháil ar thaighde agus chun dul i mbun taighde.

Litearthacht agus uimhearthacht - Ag teacht le tosaíochtaí náisiúnta foghlama, chuimseodh an ceannteideal seo foghlaim a bhaineann le breithnithe leathnaithe litearthachta agus uimhearthachta. Maidir leis seo is féidir litearthacht a léirmhíniú mar “an cumas cineálacha éagsúla cumarsáide a léamh, a thuiscint agus a léirthuiscint go criticiúil, lena n-áirítear teanga labhartha, téacs clóite, na meáin chraolta, agus na meáin dhigiteacha. Níl an uimhearthacht teoranta don chumas uimhreacha a úsáid... (mar) ... cuimsíonn sé

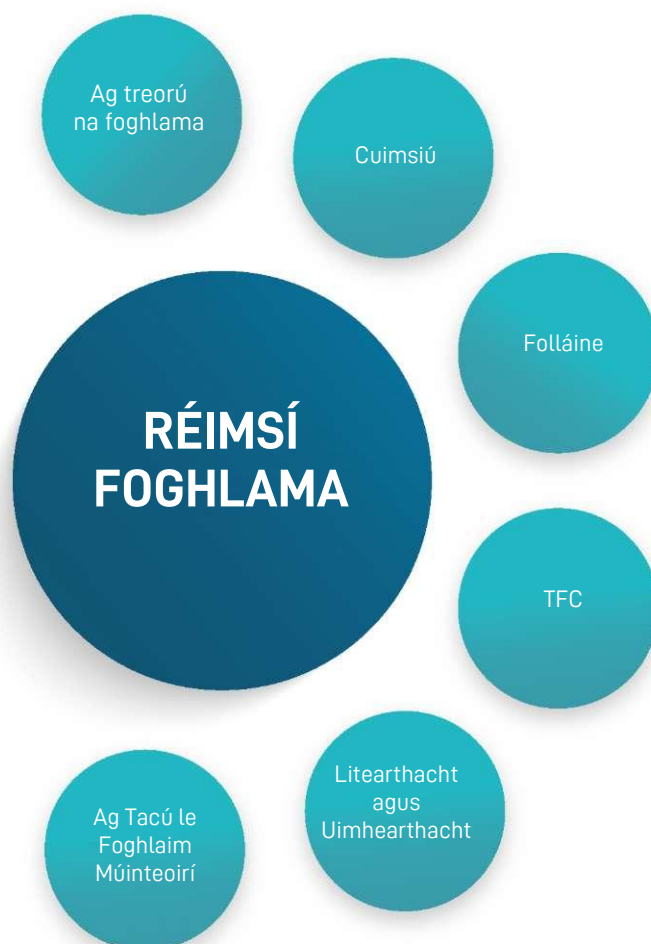
²⁷ Winter, E. & O'Raw, P. (2010). *Literature review on the principles and practices relating to inclusive education for children with special educational needs*. An Mhi: NCSE. lch. 39.

(tuilleadh) an cumas tuiscint agus scileanna matamaitice a úsáid chun fadhbanna a réiteach agus freastal ar éilimh maireachtála ó lá go lá i suíomhanna sóisialta casta”.²⁸

Ag Tacú le Foghlaim Múinteoirí - Chuimseodh an ceannteideal seo, mar shampla, foghlaim múinteoirí trí thacú le múinteoirí léinn ar shocrúchán scoile mar mhúinteoirí comhoibríocha, nó trí thacú le MNCanna le linn a gcéime ionductaithe mar bhall d'Fhoireann Tacaíochta Gairmiúla. Chuimseodh sé freisin múinteoirí ag foghlaim trí cheardlann a éascú nó trí rannchuidiú ar bhealach eile le clár OTM, agus trí rannchuidiú ag cruinniú foirne, trí thorthaí taighde a roinnt, nó trí thacú le foghlaim comhghleacaithe ar bhealach eile.

Tá na réimsí foghlama seo leagtha amach i bhFíor 4. Déanfar athbhreithniú orthu uair amháin le linn shaolré gach Comhairle (uair amháin gach ceithre bliana), i gcomhairle leis an ngairm agus le páirtithe leasmhara eile.

Fíor 4 - Réimsí foghlama

²⁸ An Roinn Oideachais agus Scileanna. (2011b). *Litearthacht agus uimhearthacht don fhoghlaim agus don saol: An straitéis náisiúnta chun an litearthacht agus an uimhearthacht a fheabhsú i measc leanaí agus daoine óga 2011–2020*. Baile Átha Cliath. lch.8.

7 Pleanáil don fhoghlaim agus machnamh a dhéanamh ar a tionchar

7.1. Pleanáil don fhoghlaim

Cosúil le gach aistear, teastaíonn pleanáil ó thurais foghlama múinteoirí, bunaithe ar mhachnamh leanúnach ar an bhfoghlaim agus a tionchar ar chleachtas. Sa chomhthéacs sin, aithnítear, agus iad ag obair le chéile mar chuid de phróisis phleanála scoile atá ann cheana, go n-aithníonn go leor múinteoirí a riachtanais forbartha gairmiúla féin agus go ndéanann siad pleanáil le haghaidh deiseanna foghlama chun freastal ar na riachtanais sin. Cuireann an próiseas seo riachtanais an chórais san áireamh freisin.

7.2. Machnamh aonair ar an bhfoghlaim agus a tionchar

Ceann de na príomhphrionsabail atá mar bhonn agus mar thaca ag *Cosán* á go n-aithneoidh sé múinteoirí mar ghairmithe neamhspleácha agus freagracha. Rud eile is ea go n-éascóidh sé do mhúinteoirí tosaíocht a thabhairt don fhoghlaim a théann chun sochair dóibh féin agus dá mac léinn, i.e., foghlaim a bhfuil fiorthionchar aici.

Léiríodh na prionsabail seo sa trácht a rinne scoil amháin go gcaithfidh “FGL a bheith infhíoraithe ó thaobh cainníochta agus cáilíochta de - ach tá fíorghá le muinín a bheith ag scoileanna as seo a thuairisciú ar bhealach comhaontaithe agus struchtúrtha...”.

Léirítear na prionsabail seo freisin in argóint Wiliam gur chóir go mbeadh gach múinteoir freagrach, chomh maith le cinneadh a dhéanamh ar cad ba cheart a fheabhsú, as cinneadh a dhéanamh ar an bhfianaise a chaithfidh siad a bhailiú chun a léiriú go bhfuil feabhas tagtha ar a gcleachtas.²⁹ Tugann Cordingley le fios go bhfuil “obair le fianaise lárnach don fhoghlaim ghairmiúil” agus cuireann sé bealach ar fáil do mhúinteoirí chun “a bhfás gairmiúil” a léiriú.³⁰

Ag teacht leis sin, tá sé beartaithe go n-aithneodh múinteoirí, óna gcleachtas féin, samplaí dá gcuid teagaisc a chabhróidh leo an tionchar ar an gcleachtas a chinneadh. Thacódh an próiseas seo freisin lena machnamh ar na caighdeáin agus ar a bhfoghlaim i bhfianaise na gcaighdeán sin. Is féidir gnéithe ábhartha a roinnt (de rogha an mhúinteora), chun eolas agus tacaíocht a thabhairt do chomhráite gairmiúla le daoine eile.

29 Wiliam, D. (2014). “Teacher expertise: Why it matters, and how to get more of it” In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 33.

30 Cordingley, P. (2014). “Teacher licensing and collaboration: a model for developing the confidence of the profession as a whole” In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 46.

Uaireanta tagraítear don phróiseas seo mar fhoghlaim phunann-bhunaithe (Snadden et al, 2009).³¹ Le béim ar phróiseas, deir Hicks (2005) “nach gá go dtiocfadh pointe an turais, ach an leas is fearr a bhaint as dul ann”. Agus é sin san áireamh, creideann an Chomhairle gur próisis ar feadh a ngairme iad na timthriallta pleanála, bailithe fianaise, machnaimh agus foghlama leanúnaí seo, agus moltar go ndéanfaí tuilleadh iniúchta ar an ngairm le linn na céime forbartha (féach cuid 10) chun a fháil amach cad iad na samhlacha foghlama punann-bhunaithe is éifeachtaí, is inbhuanaithe agus is cabhraí a d’fhéadfadh a bheith ann. Tógfaidh an próiseas taiscéalaíochta straitéisí seo ar an bhfoghlaim ó *Taisce i Droichead*, agus scrúdóidh sé an acmhainneacht le haghaidh réitigh TFC-bhunaithe chun machnamh agus foghlaim leanúnach a éascú. Ag teacht leis an gcur chuige solúbtha atá mar bhonn agus mar thaca ag gach gné de *Cosán*, admhaítear nach mbeidh aon mhúnla “aon mhéid a oireann do chách” le haghaidh machnaimh ar an bhfoghlaim, agus spreagfar múinteoirí chun cur chuige a fhorbairt a oibríonn is fearr dóibh, ag féachaint dá roghanna aonair, stíleanna foghlama, cúinsí agus comhthéacsanna scoile.

7.3. Machnamh comhoibríoch ar an bhfoghlaim agus a tionchar

Chomh maith le creat a chur ar fáil do mhachnamh aonair ar an bhfoghlaim agus ar a tionchar, cuirfidh, *Cosán* creat ar fáil le haghaidh machnaimh chomhchoiteann ar an méid a chuireann foghlaim an mhúinteora le héifeachtacht an mhúinteora. Chuige sin, tá sé beartaithe go bhforbróidh an Chomhairle sraith acmhainní chun tacú le comhráite gairmiúla idir múinteoirí, cosúil leis an gceann atá déanta maidir leis an *gCód Iompair Ghairmiúil do Mhúinteoirí*.

Cibé réitigh TFC-bhunaithe a thagann chun cinn chun foghlaim phunann-bhunaithe a éascú, ba chóir dóibh deis a thabhairt freisin do ghrúpaí múinteoirí comhoibriú agus na gnéithe sin dá dteagasc agus dá bhfoghlaim a bhraitheann siad compordach a roinnt a roinnt le daoine eile. Bheadh cur chuige den sórt sin ag teacht go mór le prionsabail bhunúsacha na Comhairle maidir le freagracht ghairmiúil chomhroinnte agus muinín ghairmiúil chomhchoiteann, agus, de réir Cordingley, ghlacfaidh “fianaise faoi cad a dhéanann difríocht agus neartódh sé an tábhacht a bhaineann le ranníocaíochtaí comhchoiteanna múinteoirí le foghlaim a chéile agus mhac léinn”.³¹ Mar a leagadh amach níos luaithe, ba chóir go mbeadh na réitigh a thagann chun cinn solúbtha go leor le go n-oiriúnófaí iad le húsáid i gcomhthéacsanna éagsúla.

Dhéanfaí na sonraí faoin gcaoi a n-oibreodh sé seo go praiticiúil a fhorbairt leis an ngairm, bunaithe ar an gcéim forbartha a bhfuil cur síos uirthi i gcuid 10.

31 Cordingley, P. (2014). “Teacher licensing and collaboration: a model for developing the confidence of the profession as a whole” In: Hallgarten, J., Bamfield, L. & McCarthy, K. (eds.). *Licensed to Create: Ten essays on improving teacher quality*. London: Ionad Gníomhaíochta agus Taighde RSA. Ich. 46.

8 Caighdeáin chun foghlaim agus machnamh a threorú

Is dlúthchuid de gach a mbíonn ar siúl ag an gComhairle iad caighdeáin ghairmiúla. Tá sé i gceist ag an gComhairle go dtreoróidh caighdeáin aistear foghlama gach múinteora agus go réiteoidh na caighdeáin chéanna an bealach dóibh, ar bhonn indibhidiúil nó i dteannta a chéile, chun:

- o machnamh criticiúil a dhéanamh ar a gcuid teagaisc agus foghlama féin, agus ar an mbaint atá eatarthu
- o réimsí a aithint ina bhfuil tuilleadh foghlama gairmiúla ag teastáil
- o pleanáil a dhéanamh dá gcuid foghlama
- o taithí foghlama agus éachtaí dá gcuid féin a cheiliúradh, agus
- o na gealltanais leanúnacha atá á dtabhairt acu bheith ina ngairmithe i mbun foghlama a léiriú.

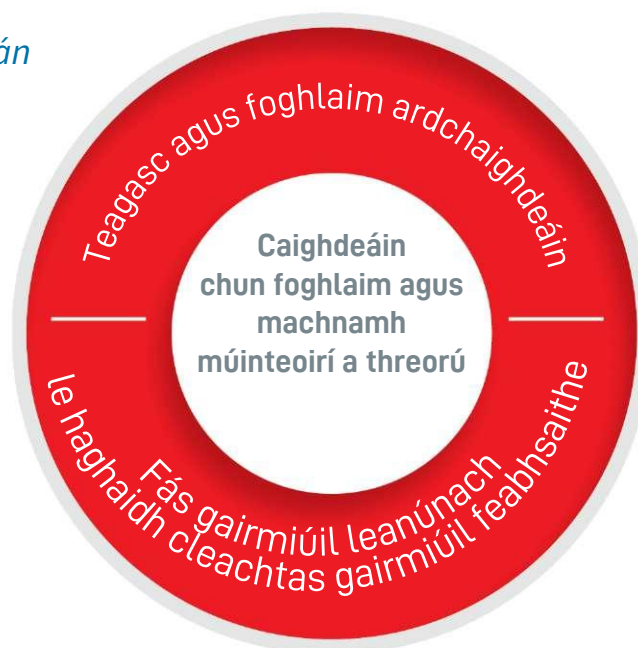
Is iad seo a leanas caighdeáin *Cosán*:

Mar ghairmithe i mbun foghlama, léiríonn múinteoirí go bhfuil siad tiomanta do:

- o theagasc agus d'fhoghlaim den scoth a dhéanamh dá ndaltaí agus dóibh féin, agus
- o fás gairmiúil leanúnach do chleachtas gairmiúil feabhsaithe, chun tacú leis an teagasc agus leis an bhfoghlaim ardchaighdeáin sin ar bhealach inbhuanaithe.

Tuigeann an Chomhairle nach líneach an bealach ina dtugann múinteoirí faoi fhoghlaim ghairmiúil, nach bhfuil sé chomh simplí le sraith caighdeán a bhaint amach agus dul ar aghaidh ansin chuig an gcéad tsraith eile. Tá *Cosán* bunaithe ar thuiscint níos doimhne ar chaighdeáin, a fhéachann orthu ní hamháin mar spriocanna le baint amach agus fágáil i do dhiaidh agat ach mar mhodh leis chun d'aird a choinneáil ar phróisis foghlama múinteoirí ar bhealach leanúnach dinimiciúil. I bhfocail eile, ba cheart caighdeáin a bheith “bunaithe ar fhás” seachas “bunaithe ar thairseacha”.³²

Fíor 5 - Caighdeáin *Cosán*

32 Hargreaves, A. et al. (2012). *Leading for All: A research report on the development, design, implementation and impact of Ontario's 'Essential for Some, Good for All' initiative: Executive Summary*. Toronto: Council of Directors of Education. lch. 24.

9 Próisis dearbhaithe cáilíochta

Trí *Cosán*, tá an Chomhairle Mhúinteoireachta, mar an comhlacht um chaighdeán ghairmiúla don mhúinteoireacht in Éirinn, ag iarraidh a chur ar a suaimhneas don ghairm agus don phobal go bhfuil múinteoirí ag gabháil don fhoghlaím ar feadh an tsaoil. Ní mór don Chomhairle Mhúinteoireachta suaimhneas a thabhairt freisin, tríd an gcreat náisiúnta, faoi chaighdeán na foghlama sin. Beidh a ról creidiúnaithe ina phríomhghné ina leith sin.

Deir Guskey, go stairiúil, nár thug forbróirí gairmiúla mórán airde ar mheastóireacht, agus molann sé gur minic a bhíonn meastóireacht i bhfoirm ceistneoirí aiseolais a thomhaiseann taitneamh na rannpháirtithe as an ngníomhaíocht nó as an bhfreagairt don eispéireas, seachas tionchar nó toradh.³³ Áitíonn sé freisin nach léiríonn an cineál seo meastóireachta éifeachtacht na ngníomhaíochtaí a rinneadh i dtéarmaí torthaí rannpháirtithe nó mac léinn, nó an raibh aon ghnóthachan san eolas nó athruithe cleachtais mar thoradh ar an idirghabháil.

Nuair a chuirfear tús le hAlt 39 den Acht um Chomhairle Mhúinteoireachta, beidh an chumhacht reachtúil ag an gComhairle “clár a bhaineann le hoideachas agus oiliúint leanúnach múinteoirí” a athbhreithniú agus a chreidiúnú.³⁴

Táthar ag súil, sula gcuirfear tús leis an gcuid seo, go bhforbróidh an Chomhairle critéir agus nósanna imeachta, i gcomhairle leis na páirtithe leasmhara go léir. Is dócha go glúódóidh aon chritéir den sórt sin réimsí amhail:

Creat Coincheapúil

- o baineann sé seo leis an méid a bhfuil creat coincheapúil atá sainithe go soiléir mar bhonn agus mar thaca ag clár nó gníomhaíocht foghlama, atá bunaithe ar thaighde agus fréamhaithe i ndea-chleachtas.

Dearadh agus meastóireacht

- o rannpháirtíocht rannpháirtithe i ndearadh agus i meastóireacht
- o a mhéad a cheadaíonn dearadh dea-chleachtas a shamhaltú
- o fad/leanúnachas, lena gceadaítear tacaíocht leantach, turgnamh agus comhdhlúthú, agus foghlaim fhorásach agus marthanach le himeacht ama, agus
- o a mhéad a tharraingíonn sé ar struchtúir agus acmhainní atá ann cheana agus a úsáideann siad, agus ar an gcaoi sin bíonn éifeachtúlachtaí agus foghlaim chomhroinnte i measc soláthraithe agus gníomhaireachtaí éagsúla mar thoradh air.

33 Guskey, T.R. (2002). Does it make a difference? Evaluating Professional Development? *Educational Leadership*, 59 (6), 1ch.45.

34 An tAcht um Chomhairle Mhúinteoireachta (2001). Cuid 39 2(c). 1ch. 26.

Modheolaíochtaí

- a mhéad a sholáthraíonn sé deiseanna do:
 - smaointeoireacht chriticiúil agus rannpháirtíocht le fianaise
 - machnamh aonair agus machnamh comhchoiteann ar chleachtas agus ar fhoghlaim
 - rannpháirtíocht ghníomhach/idirghníomhach
 - comhoibriú cuspóireach
 - úsáid nuálach TFC, etc.,
- a mhéad a chuireann sé chun cinn:
 - taighde agus fiosrúchán gníomhaíochta
 - cruthaitheacht agus nuálaíocht
 - modheolaíochtaí agus cuir chuige teagaisc cuimsitheacha
 - pobail foghlama gairmiúla a chur chun cinn.

Ábhar

- ábharthacht an ábhair, agus an tionchar ar fhoghlaim, ar mhuinín agus ar chleachtas múinteoirí.

Eascaitheoirí

- scileanna agus eolas na n-éascaitheoirí.

Tá sé beartaithe freisin go bhforbróidh an Chomhairle straitéis chun a ról creidiúnaithe a chur chun feidhme. Faoi réir comhairle dlí, d'fhéadfadh creidiúnú soláthraithe faofa, agus/nó tríú páirtithe faofa a dhéanfaidh cláir a athbhreithniú agus a chreidiúnú thar ceann na Comhairle a bheith i gceist leis sin. Is dócha freisin go mbeidh cur chuige nuálaíoch i leith creidiúnaithe i gceist leis an straitéis, go háirithe má tá feidhm aici i gcás próisis foghlama nach bhfuil chomh foirmiúil. D'fhéadfadh deiseanna a bheith i gceist leis seo do mhúinteoirí aiseolas a roinnt lena chéile, b'fhéidir trí fhóram idirghabhála ar líne, maidir lena n-eispéireas ar phróisis foghlama ar leith, agus an tionchar a bhíonn acu sin ar a gcuid foghlama.

10 Na chéad chéimeanna eile i bhforbairt *Cosán*

Tuigeann an Chomhairle go léireoidh tabhairt isteach creata d'fhoghlaim ghairmiúil múinteoirí, cé go bhfuil sé fréamhaithe go daingean san fhoghlaim agus go n-admhaíonn sé an fhoghlaim a dhéanann múinteoirí cheana féin, méid athraithe cultúrtha do mhúinteoirí cláraithe agus don chóras oideachais. Ar an ábhar sin, creideann an Chomhairle go bhfuil sé tábhachtach am agus spás a cheadú chun cineálacha cur chuige éagsúla a thriail agus a fhorbairt, agus iad a chur in oiriúint do chomhthéacsanna aonair agus scoile. Chuige sin, is céim forbartha a bheidh sa chéad chéim eile, bunaithe ar thaighde faoi stiúir an mhúinteora. Beidh múinteoirí, grúpaí múinteoirí nó scoileanna rannpháirteach ar bhonn deonach. Rachaidh múinteoirí den sórt sin i mbun próiseas timthriallach machnaimh, pleanála, gníomhaíochta agus machnaimh bhreise ar phríomhghnéithe an chreata, ionas go bhfeicfidh siad cad a d'fhéadfadh a bheith i gceist ag Cosán dóibh go praiticiúil. Cruthóidh an próiseas seo torthaí chun bonn eolais a chur faoi smaointeoireacht na Comhairle.

Bunaithe ar an aiseolas ón gcomhairliúchán ar dhréacht-chreat Cosán, samhlaítear gurb iad seo a leanas na cúig aidhm don phróiseas forbartha:

Caighdeáin

- iniúchadh a dhéanamh ar úsáid na gcaighdeán chun foghlaim múinteoirí a threorú, ar a machnamh ar an bhfoghlaim, agus ar an ngaol idir a gcuid foghlama agus a gcleachtas. Go sonrach, dhéanfaidh an próiseas forbartha: (a) féachaint lena chinneadh an bhfuil na caighdeáin oiriúnach agus éifeachtach chun foghlaim agus machnamh a threorú, agus múinteoirí a éascú chun a dtiomantas leanúnach don fhoghlaim a léiriú agus, (b) breithniú a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfaí na caighdeáin a chur i bhfeidhm ar chohóirt éagsúla múinteoirí nó iad a chur in oiriúint dóibh.

Meicníochtaí chun taifeadadh agus machnamh a dhéanamh ar fhoghlaim múinteoirí

- meicníochtaí cuí agus inbhuanaithe a aithint chun tacú le múinteoirí machnamh ar a bhfoghlaim agus ar chomhráite gairmiúla faoin bhfoghlaim sin. Agus é sin á dhéanamh, tabharfar aird ar leith ar na bealaí ina bhféadfadh múinteoirí machnamh a dhéanamh ar fhoghlaim neamhfhoirmiúil agus ar réamhfhoghlaim, agus ar an bhféidearthacht go mbeadh réiteach bunaithe ar TFC ann chun tacú le fiormachnamh agus rannpháirtíocht bhríoch.

Creidiúnú Clár

- iniúchadh agus sainaitheint a dhéanamh ar na meicníochtaí trína bhféadfaí cláir foghlama a chreidiúnú, agus critéir a bhaineann le cáilíocht i bhfoghlaim chreidiúnaithe múinteoirí a shainaitheint.

Nasc le clárú

- o chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi a bhforbrófaí nasc cuí agus inbhuanaithe le clárú, rud a léireodh luachanna an chreata agus nach mbeadh páipéarachas neamhriachtanach mar thoradh air.

Inscálaitheacht

- o triail a bhaint as gach gné de chreat *Cosán* lena n-áirítear na nósanna imeachta creidiúnaithe, agus na struchtúir, na tacaíochtaí agus na réitigh le haghaidh machnaimh aonair agus chomhchoiteann, le béim ar leith ar shaincheisteanna inscálaitheachta a iniúchadh, lena n-áirítear na deiseanna agus na dúshláin a bhaineann le bogadh ó fhorbairt go cur chun feidhme.

Trí oibriú le chéile chun freagraí a lorg ar na ceisteanna seo, cuirfidh múinteoirí eolas ar na bealaí ina dtiocfaidh an creat chun cinn agus ina ndéanfar é a oiriúnú chun freastal ar riachtanais agus comhthéacsanna éagsúla múinteoirí, scoileanna agus an chórais oideachais níos leithne.

Tá an dearcadh seo ailínithe go mór le ceann de chroíluachanna na Comhairle, rialachán faoi stiúir ghairmiúil, agus, ar an ábhar sin, creideann an Chomhairle gurb é rannpháirtíocht múinteoirí i gcéim forbartha an bealach is fearr chun bonn eolais a chur faoi agus tacú le teacht chun cinn creata náisiúnta d'fhoghlaim ghairmiúil na múinteoirí.

Tá sé beartaithe go gcuirfear tús leis an gcéim forbartha i mí Aibreáin 2016, agus go dtabharfar chun críche í in 2019 roimh an gcur chun feidhme náisiúnta in 2020. I rith 2019, aistreofar an fócas ó thriail agus taiscéalaíocht, go dtí pleanáil le haghaidh forfheidhmithe, nuair a dhéanfar torthaí an phróisis taighde gníomhaíochta a mheas, le béim ar leith ar acmhainní a chur ar fáil agus ar chúinsí sistéamacha eile.

11 Achoimre

Bunaithe ar an méid thuas go léir, cuireann Fíor 6 léiriú grafach ar fáil ar phríomhghnéithe *Cosán*. Is fiú a thabhairt faoi deara go bhfuil foghlaim na scoláirí i gcroílár na léaráide.

Léiríonn na cruthanna ubhchruthacha seachtracha na luachanna, na prionsabail agus na caighdeáin a threoraíonn foghlaim agus machnamh múinteoirí. Is creat solúbtha é *Cosán* a dhearbhaíonn fiúntas foghlama na múinteoirí agus a aithníonn an raon iomlán gníomhaíochtaí foghlama a dhéanann múinteoirí ar mhaithe leo féin agus chun leasa a gcuid mac léinn. Chun é sin a léiriú, tá raon leathan próiseas foghlama agus réimsí foghlama sna cruthanna ubhchruthacha seachtracha, atá aitheanta ag an gComhairle. In aice le lár na léaráide tá ceithre phríomhghné d'fhoghlaim múinteoirí ar féidir leo, mar a léirítear i bhFíor 1, iad a chomhcheangal agus a fhorluí chun raon de dheiseanna foghlama éagsúla a chruthú.

Tá sé i gceist go mbeidh raon de phróisis dearbhaithe cáilíochta mar bhonn agus mar thaca ag gach ceann díobh thuas agus, tríothu, is féidir leis an ghairm agus leis an bpobal a bheith cinnte faoi cháilíocht fhoghlaim na múinteoirí.

Fíor 6 - Príomhghnéithe de chreat Cosán
d'fhoghlaim múinteoirí

An Chomhairle Mhúinteoireachta
The Teaching Council

Bloc A, Campas Gnó Mhaigh Nuad,
Maigh Nuad, Co. Chill Dara, Éire

Glao Áitiúil 1890 224 224

Fón +353 1 651 7900

Facs +353 1 651 7901

Ríomhphost info@teachingcouncil.ie

www.teachingcouncil.ie

An Chomhairle
Mhúinteoireachta

The Teaching Council